

**UCHWAŁA NR XLIX/347/2023
RADY GMINY KOŁACZKOWO**

z dnia 30 stycznia 2023 r.

**w sprawie Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz
Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Kołaczkowo na lata 2023-2026**

Na podstawie art. 4¹ ust. 2 i ust. 5 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2021 r. poz. 1119 ze zm.), art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2020 r. poz. 2050 ze zm.) oraz art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 40) Rada Gminy Kołaczkowo uchwala, co następuje:

§ 1. Rada Gminy Kołaczkowo uchwala Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2023 - 2026, w brzmieniu stanowiącym załącznik nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Kołaczkowo.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2023 r.

Przewodniczący Rady Gminy
Kołaczkowo

Danuta Grabowska

I. WSTĘP

Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26 października 1982 r. (Dz. U. z 2021 r. poz. 1119 ze zm.) nakłada na samorząd lokalny obowiązek uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii, który określa lokalną strategię w zakresie profilaktyki i przeciwdziałania narkomanii oraz zadania związane z przeciwdziałaniem uzależnieniom behawioralnym w celu minimalizacji szkód społecznych i indywidualnych, wynikających z nadużywania alkoholu, narkotyków i uzależnień od zachowań.

Używanie alkoholu i narkotyków oraz uzależnienia behawioralne powodują duże szkody zdrowotne i społeczne. Koniecznym staje się więc podejmowanie działań do redukcji szkód zdrowotnych i społecznych wynikających z w/w uzależnień. Szczególnie istotne jest, aby działania takie podejmowane były już na poziomie lokalnym.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2023 - 2026 określa zakres i formę realizacji zadań wynikających z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2021 r. poz. 1119 ze zm.), ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2020 r. poz. 2050 ze zm.) oraz z Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021-2025. Jego nadrzędnym celem jest tworzenie spójnego systemu działań profilaktycznych i naprawczych zmierzających do zapobiegania powstawaniu nowych problemów oraz zmniejszenia rozmiarów problemów, które występują w Gminie Kołaczkowo. Działania podejmowane w ramach niniejszego Programu mają na celu zmniejszenie różnorodnych problemów powodowanych przez alkohol, narkotyki i inne uzależnienia w całej społeczności lokalnej.

Zadania w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi wykonywane są poprzez odpowiednie kształtowanie polityki społecznej, w szczególności:

- 1) tworzenie warunków sprzyjających realizacji potrzeb, których zaspokajanie motywuje do powstrzymywania się od spożywania alkoholu,
- 2) działalność wychowawczą i informacyjną,
- 3) ograniczanie dostępności alkoholu;
- 4) leczenie, rehabilitację i reintegrację osób uzależnionych od alkoholu,
- 5) zapobieganie negatywnym następstwom nadużywania alkoholu i ich usuwanie,
- 6) przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.

Zadania własne gminy w obszarze profilaktyki i terapii narkomanii, określone są w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z 2020 r. poz. 2050 ze zm.).

Zadania w zakresie przeciwdziałania narkomanii wykonywane są przez odpowiednie kształtowanie polityki społecznej, gospodarczej, oświatowo-wychowawczej i zdrowotnej, w szczególności przez:

- 1) działalność wychowawczą, edukacyjną, informacyjną i zapobiegawczą;
- 2) leczenie, rehabilitację i reintegrację osób uzależnionych;

- 3) ograniczanie szkód zdrowotnych i społecznych;
- 4) nadzór nad substancjami, których używanie może prowadzić do narkomanii;
- 5) zwalczanie niedozwolonego obrotu, wytwarzania, przetwarzania, przerobu i posiadania substancji, których używanie może prowadzić do narkomanii;
- 6) nadzór nad uprawami roślin zawierających substancje, których używanie może prowadzić do narkomanii.

Źródłem finansowania zadań zawartych w Gminnym Programie są środki finansowe budżetu gminy stanowiące dochody z tytułu wydawania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, wniesione przez podmioty gospodarcze, zgodnie z art. 18 ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2021 roku poz. 1199 ze zm.) oraz wpływów z części opłaty za zezwolenie na sprzedaż napojów alkoholowych w obrocie hurtowym, zgodnie z art. 9 2 ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2021 roku poz. 1119 ze zm.) .

II. ORGANIZACJA PROGRAMU

Gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii w Gminie Kołaczkowo, zwany dalej Programem, określa strategię w zakresie profilaktyki oraz minimalizowania szkód społecznych i zdrowotnych, wynikających z używania alkoholu i narkotyków oraz uzależnień behawioralnych.

Budowanie spójnej strategii przeciwdziałania problemom uzależnień w Gminie Kołaczkowo, opiera się na systemowym i konsekwentnym wdrażaniu programów profilaktycznych i terapeutycznych we współpracy z różnymi środowiskami prowadzącymi działania w tym zakresie.

Działania te odzwierciedla niniejszy Program, który w sposób kompleksowy podejmuje problemy dotyczące uzależnień od napojów alkoholowych i środków psychoaktywnych, w tym nowych substancji tzw. „dopalaczy” oraz uzależnień behawioralnych.

III. PODSTAWY PRAWNE

Podstawy prawne opracowania programu to:

1. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2021 r. poz. 1119 ze zm.),
2. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2020 r. poz. 2050 ze zm.),
3. Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2021 poz. 1249),
4. Ustawa z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2021 r. poz. 2268 ze zm.),
5. Narodowy Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na lata 2021-2025,
6. Narodowy Program Zdrowia na lata 2021-2025
7. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Kołaczkowo na lata 2018-2024.

IV. DIAGNOZA PROBLEMU UZALEŻNIEŃ W GMINIE KOŁACZKOWO

Dane dotyczące diagnozy problemów uzależnień w Gminie Kołaczkowo zostały opracowane na podstawie "Diagnozy zagrożeń społecznych na terenie Gminy Kołaczkowo" przeprowadzonej w 2022 roku.

Badania obejmowały mieszkańców Gminy Kołaczkowo, którzy ukończyli osiemnasty rok życia, metoda zastosowana w badaniu to CAWI (ang. Computer-Assisted Web Interview – wspomagany komputerowo wywiad przy pomocy strony WWW – wykorzystane narzędzie badawcze to Program CORIGO rekomendowane przez ORE) – technika zbierania informacji w ilościowych badaniach rynku i opinii publicznej, w której respondent jest proszony o wypełnienie ankiety w formie elektronicznej. Respondenci byli informowani o anonimowym charakterze ankiety oraz możliwości rezygnacji z badania w dowolnym momencie.

Badanie w Szkołach Podstawowych Gminy Kołaczkowo przeprowadzono przy użyciu internetowego narzędzia CORIGO. Jest to program pozytywnie zaopiniowany przez Ośrodek Rozwoju Edukacji, który pozwala na efektywne badanie postaw uczniów. Forma ankiety internetowej jest dla dzieci i młodzieży atrakcyjna oraz pozwala na upewnienie się, że na wszystkie pytania zostanie udzielona odpowiedź.

Badanie przeprowadzono w dwóch przedziałach wiekowych: klasy 4-6 i klasy 7-8 w szkołach podstawowych z terenu gminy Kołaczkowo.

Celem badania było przedstawienie wybranych problemów społecznych dotyczących Gminy Kołaczkowo w odniesieniu do opinii: dorosłych mieszkańców, rodziców, nauczycieli oraz dzieci.

Cel ten został osiągnięty w toku weryfikacji zebranego materiału badawczego, będącego podstawą do opracowania wniosków i rekomendacji, które posłużyły do tworzenia niniejszego Programu oraz mogą współtworzyć w przyszłości różnego rodzaju programy pomocowe, zmierzające do poprawy sytuacji na terenie gminy, w tym jakości życia jej mieszkańców.

Przeprowadzona diagnoza oraz analiza danych umożliwiła:

- 1) Rozpoznanie sytuacji dorosłych mieszkańców gminy, ich opinii i postaw względem wybranych problemów społecznych.
- 2) Zapoznanie się z problemami uczniów w zakresie postaw i doświadczeń związanych z zagrożeniem alkoholem, narkotykami, papierosami oraz przemocą rówieśniczą lub domową,
- 3) Poznanie doświadczeń, związanych z uzależnień od czynności i zagadnień, związanych z spędzaniem wolnego czasu.

W opinii mieszkańców Gminy Kołaczkowo najistotniejszymi problemami społecznymi są: uzależnienie od alkoholu (86%), uzależnienie od papierosów (86%), uzależnienia behawioralne (82%), uzależnienie od narkotyków i dopalaczy (73%), przemoc domowa (70%) oraz bezrobocie (70%). Z kolei w kwestii zjawisk uzależnień bardzo powszechnymi w ich środowisku są: nikotynizm (82%), alkoholizm (76%) oraz sieciologizm (68%). 35% mieszkańców Gminy Kołaczkowo deklaruje, że ma w swoim otoczeniu osoby doświadczające przemocy w rodzinie, a 18% nie jest pewna, ale podejrzewa, że może do tego dochodzić.

Według opinii wyrażonych w ankiecie na temat spożywania alkoholu mieszkańcy Gminy Kołaczkowo odzwierciedlają postawy wobec picia alkoholu o niskim stopniu ryzyka – badani okazjonalnie spożywają alkohol, wypijając przy tym umiarkowane ilości alkoholu (1-2 porcje:

41%, 3-4 porcje: 9%, 5-6 porcji: 9%), 77% badanych uważa, że w najbliższej okolicy znajdują się odpowiednia liczba punktów, gdzie można nabyć alkohol. 79% respondentów uważa osoby pijące alkohol za zagrażające bezpieczeństwu w lokalnym środowisku.

Palenie wyrobów tytoniowych wśród dorosłych mieszkańców Gminy Kołczkowo nie jest rozpowszechnionym nałogiem – łącznie 85% badanych deklaruje, że nie pali wyrobów tytoniowych. 44% badanych respondentów deklaruje, że znają i mają w swoim środowisku przynajmniej jedną osobę przyjmującą substancje odurzające tj. narkotyki i dopalacze.

Problem uzależnienia od gier hazardowych na terenie Gminy Kołczkowo nie występuje – wszyscy respondenci przyznają, że nie mają doświadczenia z grami hazardowymi.

Jak wynika z przeprowadzonych badań 82% mieszkańców dostrzega potrzebę realizacji działań z zakresu profilaktyki uzależnień. Świadczyć to może o wysokim poziomie wiedzy mieszkańców na temat tego, jak istotne jest ograniczanie rozmiarów używania lub nadużywania substancji psychoaktywnych.

Badani wskazali na potrzebę organizacji: prowadzenia warsztatów profilaktycznych dla uczniów (32%) oraz pomocy w integracji dzieci po okresie pandemii (32%).

Rekomendowane działania dla dorosłych mieszkańców to:

- kontynuowanie podejmowanych działań informujących o negatywnych skutkach zdrowotnych, społecznych i prawnych wynikających z nadużywania alkoholu, a także mechanizmów uzależnienia. W tym celu skuteczne mogą okazać się rozpowszechniane wśród mieszkańców ulotki, broszury lub rozmieszczone na terenie Gminy plakaty i billboardy. Aby dotrzeć do jak najszerszego grona odbiorców, warto wykorzystać przy tym nowe media.
- organizowanie szkoleń dla lekarzy i pielęgniarek w zakresie rozpoznawania wzorów spożywania alkoholu przez pacjentów i podejmowania interwencji wobec osób pijących alkohol ryzykownie i szkodliwie.
- przeprowadzenie kampanii informacyjnej na temat konsekwencji prowadzenia pojazdów pod wpływem alkoholu oraz podejmowanie działań mających na celu zmianę przekonań i postaw uczestników ruchu drogowego poprzez wzmacnianie postawy braku tolerancji dla spożywania alkoholu wśród osób kierujących pojazdami.
- współpraca z Policją, na przykład w celu rozpowszechniania przez nich ulotek, broszur i materiałów edukacyjnych podczas kontroli drogowych na temat wpływu alkoholu na organizm.
- rozpowszechnianie ulotek, broszur i plakatów, na których znajdować się będą informacje zachęcające do rzucenia palenia oraz sposoby i metody, które mogą w tym pomóc.
- podjęcie działań profilaktycznych, wykorzystując przy tym strategię informacyjną, mającą na celu edukację mieszkańców z zakresu szkodliwości nikotyny na zdrowie palacza i osób w jego najbliższym otoczeniu.
- wskazane jest zwrócenie szczególnej uwagi na dostępność oraz rozpowszechnienie informacji na temat działań podejmowanych przez władze lokalne w zakresie przeciwdziałania uzależnieniu od narkotyków i dopalaczy, a także rozpowszechniania wiedzy o negatywnych skutkach ich zażywania.
- należałoby mimo wszystko zwrócić większą uwagę na dostępność oraz rozpowszechnianie informacji na temat instytucji, do których może zgłosić się osoba uzależniona od hazardu, a także mechanizmów uzależnienia zarówno w środowisku dorosłych, jak i dzieci oraz młodzieży.

Według ankietowanych nauczycieli najistotniejszymi problemami występującymi w ich szkole są: uzależnienie od Internetu (59%), agresja między uczniami (32%) oraz cyberprzemoc (28%). Nauczyciele w 91% przyznali, że w ich środowisku szkolnym nie miały miejsca incydenty związane ze spożywaniem przez uczniów alkoholu oraz w 100% nie miały miejsca incydenty związane z przyjmowaniem narkotyków lub dopalaczy. o 96% pedagogów szkół wskazuje, że ich zdaniem uczniowie są świadomi szkodliwości alkoholu. Również 96% nauczycieli uważa, iż uczniowie są świadomi „szkodliwości narkotyków i dopalaczy. 100% nauczycieli deklaruje, że zawsze reaguje w sytuacji, gdy wie, że uczeń sięga po „środki psychoaktywne. Badani nauczyciele wskazali, że istnieje realna potrzeba tworzenia miejsc i inicjatyw dla dzieci i młodzieży, które pozwoliłyby młodym mieszkańcom Gminy Kołaczkowo na atrakcyjne spędzanie czasu wolnego. Wymieniano następujące potrzeby: tworzenie obiektów sportowych, terenów zielonych, parków i placów zabaw, skateparku, a także festynów i wydarzeń dla dzieci i młodzieży.

Najistotniejszym problemem występującymi w szkole, do której uczęszcza dziecko, rodzice uznali: uzależnienie od gier Internetowych i komputera (92%), agresja pomiędzy uczniami (90%) oraz cyberprzemoc (87%). 85% rodziców uważa, że w szkole, do której uczęszczają ich dzieci relacje wśród uczniów można uznać za przyjazne i pozytywne. 97% z respondentów wskazuje, że ich dziecko ma pozytywny stosunek do obowiązku szkolnego. 79% ankietowanych rodziców deklaruje, że nauczyciele w szkołach omawiają z dziećmi tematy dotyczące zagrożeń związanych z zażywaniem środków psychoaktywnych.

W kwestii pomocy oczekiwanej przez rodziców od szkoły 62% rodziców wskazało na organizację przez szkołę i nauczycieli czasu wolnego dzieci poprzez kółka zainteresowań, zawody sportowe, wycieczki czy festyny. 98% przebadanych rodziców stwierdziło, że ich dziecku nigdy nie zdarzyło się upojenie alkoholowe. 98% przebadanych wskazuje, że ich dziecko nie pali papierosów, a 4% nie posiada takiej wiedzy. 100% badanych rodziców twierdzi, że ich dziecko nigdy nie używało środka uzależniającego lub odurzającego. 83% uważa, że w najbliższym otoczeniu dziecka nie ma osób borykających się z uzależnieniem od narkotyków. 96% respondentów deklaruje, że zawsze reaguje w sytuacji, gdy wie, że jego dziecko lub rówieśnicy sięgają po środki psychoaktywne. Według badanych za przestrzeganie dzieci i młodzieży przed negatywnymi skutkami nałogów odpowiadają kolejno: szkoła (93%), rodzina (92%), media (38%), specjalistyczne poradnie (38%) oraz organizacje wyznaniowe (7%).

Badani rodzice najczęściej deklarowali, że spędzają wspólnie z dzieckiem czas wolny na: wycieczkach (63%) oraz wspólnym oglądaniu telewizji (50%). 100% badanych rodziców deklaruje, że zawsze wie co jego dziecko robi w wolnym czasie. Badani rodzice wskazali, że istnieje potrzeba utworzenia miejsc oraz organizacja inicjatyw dla dzieci i młodzieży, które pozwoliłyby ich dzieciom na atrakcyjne spędzanie czasu wolnego. Wymieniano następujące potrzeby, które zdaniem respondentów nie są wystarczająco zaspokojone: tworzenie obiektów sportowych, terenów zielonych, parków i placów zabaw, skateparku, a także festynów i wydarzeń dla dzieci i młodzieży.

Inicjację alkoholową ma za sobą: 11% badanych uczniów klas 4-6 oraz 40% uczniów klas 7-8. Jako okoliczności pierwszego spożycia alkoholu uczniowie wskazują przede wszystkim spotkania ze znajomymi i towarzystwo rodziny. Alkohol to substancja, do której dostęp dla uczniów, w porównaniu do narkotyków czy dopalaczy, jest zdecydowanie łatwiejszy. Jego

spożywanie jest też powszechnie tolerowane, traktowane, jako element tradycji czy kultury, a wręcz nieodłączny element wielu życiowych wydarzeń — niestety często osoby dorosłe nie widzą problemu w tym, że akceptują włączanie w ten „zwyczaj” osób niepełnoletnich.

W związku z tym warto organizować kampanie informacyjne czy specjalne wydarzenia o charakterze profilaktycznym, prowadzone przez specjalistów, skierowane do ogółu społeczności szkolnej, podczas których będą mieli oni okazję zapoznać się ze specyfiką problemów i sposobami ich przeciwdziałania. Jeśli uczniowie nie otrzymują informacji od osób dorosłych, że tego typu zachowania nie powinny być akceptowane, mogą zacząć z biegiem czasu włączać je, mniej lub bardziej świadomie, w repertuar własnych zachowań. Niebagatelna rola w przeciwdziałaniu tego typu sytuacjom przypada szkołom i nauczycielom mających kontakt z rodzicami, ale także władzom samorządowym, które mogą postarać się włączać w lokalne programy przeciwdziałania problemom uzależnień oddziaływania skierowane na edukację i promocję zachowań pożądaných u rodziców oraz pozostałych mieszkańców miasta.

Grupa rówieśnicza stanowi nieodłączny element prawidłowego rozwoju społecznego nastolatków, dzięki której nabywają umiejętności komunikacyjnych, empatii, pracy w grupie itp. Ważne przy tym, by środowisko szkolne, rodzinne itd. umożliwiała młodym ludziom spędzanie wolnego czasu w sposób, który będzie dla nich bardziej atrakcyjny niż np. wspólne picie alkoholu. Warto, więc zadbać o dostępność zajęć sportowych oraz rozwijających inne pasje i hobby oraz organizację różnego rodzaju akcji i wydarzeń, które będą mogły być alternatywą dla spotkań „zakrapianych” alkoholem czy innymi używkami (należy tutaj zaznaczyć, że spotkania ze znajomymi stanowią dla prawie połowy uczniów główny sposób spędzania wolnego czasu). Równie przydatne będzie organizowanie szkolnych warsztatów, podczas których młodzież będzie mogła wspólnie wypracowywać pożądane postawy wobec zagrożeń.

Młodzi ludzie deklarują najczęściej picie piwa i wódki – tutaj warto zaznaczyć, że większość młodych ludzi (SP 4-6: 77%, 7-8: 76%), jest przekonana o prawdziwości mitu jakoby alkohol w piwie był „słabszy”. Większość uczniów przyjmuje konstruktywne postawy wobec substancji psychoaktywnych i ma świadomość ich szkodliwości. Wyniki badań wskazują, wśród młodych ludzi problem przyjmowania substancji psychoaktywnych, tj. nie występuje. Raczej dobrze rokujące są także wyniki dotyczące nastawienia uczniów wobec brania narkotyków i dopalaczy. W większości uczniowie w każdej grupie wiekowej nie zgadzają się lub raczej nie zgadzają się, by było to normalne dla osób w ich wieku. Warto jednak przeprowadzić działania mające na celu uświadomienie młodym ludziom skutków przyjmowania tych substancji. Badania wykazały, że spora część badanych uczniów ma kontakt z tytoniem. Do palenia papierosów chociaż raz w życiu przyznaje się 3% uczniów klas 4-6 oraz 16% uczniów klas 7-8. Jednocześnie niepokojący jest względnie łatwy dostęp dzieci i młodzieży do wyrobów tytoniowych i napojów alkoholowych. Jego ograniczenie jest zadaniem leżącym w obowiązku osób dorosłych.

Rekomendujemy podejmowanie działań budujących świadomość zagrożenia związanego z poszczególnymi używkami poprzez warsztaty profilaktyczne, szkolenia dla nauczycieli lub pogadanki profilaktyczne dla rodziców. Najbardziej sprzyjające okoliczności do kontaktu z substancjami psychoaktywnymi stwarzają wakacje oraz czas wolny, dlatego też dzieci w tym okresie powinny zostać otoczone szczególną uwagą opiekunów i uświadamiane w kwestii

niebezpieczeństw, jakie wiążą się ze spożywaniem alkoholu, narkotyków i paleniem papierosów.

Uczniowie w Gminie Kołaczkowo deklarują w zdecydowanej większości bardzo dobre lub dobre relacje z opiekunami. Zaleca się rozwijanie pozytywnego potencjału rodziny i jednocześnie wzmacnianie czynnika chroniącego, jakim jest pozytywna więź dziecka z rodzicami poprzez realizację warsztatów podnoszących kompetencje wychowawcze rodziców. Jednocześnie warto zauważyć, że większość uczniów nie ufa swoim nauczycielom i nie skorzystałoby z możliwości rozmowy z nimi na temat problemów z substancjami psychoaktywnymi.

Niepokój budzi ilość czasu spędzanego na korzystaniu z telefonu komórkowego. Uczniowie spędzają dziennie w ten sposób nawet powyżej 5 godzin dziennie. Oznaczać to może, że po zakończonych lekcjach są to ich jedyne formy spędzania czasu. Należy mieć na uwadze, iż trzeba wspierać wszelkie inicjatywy rozwijające różnorodne pasje uczniów, tak aby były bardziej atrakcyjną formą spędzania czasu po szkole niż surfowanie po stronach internetowych oferujących niewiele wartościowych treści. Istotne jest, aby włączać w te działania rodziców, którzy mają możliwość nadzorowania tego, jak ich dzieci wykorzystują domowe komputery i inne urządzenia z dostępem do Internetu.

Uczniowie deklarują, że czas wolny głównie na świeżym powietrzu oraz w domu. Należy zauważyć, że w każdej badanej grupie pojawiły się deklaracje respondentów mówiące, że często się nudzą i nie mają pomysłu na spędzenie czasu. Tylko 15% uczniów klas SP 4-6 oraz 10% klas SP 7-8 uważa, że w okolicy jest wiele atrakcyjnych propozycji spędzania wolnego czasu. Zadaniem badanych uczniów mogłoby pojawić się więcej obiektów sportowych oraz terenów zielonych, parków i placów zabaw. Zdecydowana większość badanych uczniów Gminy Kołaczkowo deklaruje, że w ich opinii w okolicy brakuje: skateparku (SP 4-6: 90%, SP 7-8: 85%), placu zabaw (SP 4-6: 78%, SP 7-8: 67%) oraz festynów i wydarzeń plenerowych dla dzieci i młodzieży (SP 4-6: 95%, SP 7-8: 81%).

IV. PODSUMOWANIE DIAGNOZY

Podsumowując przeprowadzone badania i sformułowane na ich podstawie wnioski w Diagnostyce zaleca się kontynuowanie realizowanych działań służących kształtowaniu wiedzy, umiejętności i kompetencji różnych grup społecznych. Celem utrzymania osiągniętych już efektów zaleca się konieczność prowadzenia konsekwentnych i zorganizowanych przedsięwzięć warunkujących dobro lokalnej społeczności, w tym konkretnych grup czy środowisk, np.: dorosłych mieszkańców, rodziców oraz uczniów różnych typów szkół.

Za realizację skutecznych działań profilaktycznych odpowiedzialne są różne osoby, instytucje i organizacje, dlatego też obligatoryjne jest wielokierunkowe podejście do przeciwdziałania zagrożeniom takim jak np. alkoholizm, przemoc, bezdomność czy wypalenie zawodowe.

Bazując na przeanalizowanym materiale badawczym i wysuniętych wnioskach końcowych proponuje się konkretne rozwiązania, które to mają na celu – w sensie globalnym – dbanie o jakość życia społeczności na terenie Gminy Kołaczkowo.

V. ZADANIA GMINNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII W GMINIE KOŁACZKOWO NA LATA 2023-2026

Zadanie 1

Prawidłowe kształtowanie cech osobowościowych młodych ludzi oraz ich zdolności interpersonalnych w celu ograniczenia: eksperymentów w spożywaniu napojów alkoholowych i narkotyków oraz zagrożeń, związanych z uzależnieniami behawioralnymi.

Cele szczegółowe:

1. zwiększenie skuteczności egzekwowania prawa zakazującego sprzedaży napojów alkoholowych i papierosów osobom małoletnim;
2. poprawa umiejętności wychowawczych i sprawowania kontroli nad dziećmi przez rodziców oraz nauczycieli;
3. poprawa rozwoju interpersonalnych i indywidualnych umiejętności nastolatków;
4. przeprowadzanie kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych;
5. przeszkolenie sprzedawców w zakresie wiedzy na temat uzależnień i kontrolowania wieku klientów;
6. dofinansowanie kursów i szkoleń specjalistycznych rozwijających umiejętności prowadzenia zajęć profilaktycznych z dziećmi i młodzieżą ze szczególnym uwzględnieniem programów z listy programów rekomendowanych;
7. prowadzenie działalności zwiększającej kompetencje wychowawcze rodziców;
8. upowszechnianie poprzez szkoły, ośrodek pomocy społecznej, bibliotekę publikacji przeznaczonych dla nauczycieli, specjalistów oraz rodziców;
9. dofinansowanie zadań wynikających ze szkolnych programów profilaktyki;
10. prowadzenie świetlic opiekuńczych;
11. realizowanie profilaktyki uniwersalnej w środowisku lokalnym i w szkołach z terenu Gminy Kołaczkowo;
12. prowadzenie działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych;
13. realizowanie szkolnych programów profilaktyki;
14. prowadzenie zrównoważonych działań w zakresie aktywności sportowej dzieci młodzieży;
15. zakup materiałów profilaktycznych – prasa, książki, broszury, plakaty oraz innych materiałów informacyjnych, edukacyjnych i promocyjnych oraz zakup artykułów spożywczych i innych niezbędnych do organizacji ww. działań.

Zadanie 2

Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe i narkotykowe oraz uzależnienia behawioralne, pomocy społecznej i prawnej.

Cele szczegółowe:

1. tworzenie i finansowanie bieżącej działalności świetlic,

2. finansowanie prowadzenia zajęć i programów opiekuńczych/ profilaktycznych dla dzieci,
 3. dofinansowanie obozów, kolonii i wyjazdów dla dzieci,
 4. dofinansowanie szkoleń i kursów specjalistycznych w zakresie pracy z dziećmi z rodzin z problemem alkoholowym oraz w zakresie prowadzenia zajęć opiekuńczo-wychowawczych organizowanych dla pedagogów,
 5. organizowanie szkoleń w zakresie profilaktyki uzależnień dla nauczycieli, pracowników socjalnych, członków komisji, radnych, sołtysów i sprzedawców wg potrzeb,
 6. organizowanie porad, seminariów w zakresie wdrażania systemu pomocy dziecku i rodzinie z problemem alkoholowym, narkotykowym i behawioralnym.
1. koordynacja działań dotyczących pomocy osobom uzależnionym i współuzależnionym poprzez współpracę z Policją, Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej, szkołami, służbą zdrowia i osobami fizycznymi.

Zadanie 3

Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w szczególności dla dzieci i młodzieży.

Cel szczegółowe:

1. diagnozowanie problemów uzależnień behawioralnych oraz uzależnienia od alkoholu i narkotyków na terenie gminy Kołaczkowo,
2. organizowanie i finansowanie programów profilaktycznych, lokalnych i udział w ogólnopolskich kampaniach:
 - realizacja programów profilaktycznych wybranych przez szkoły,
 - realizacja szkolnych programów profilaktyki i uzależnień oraz przeciwdziałania przemocy,
3. promocja i organizacja imprez promujących zdrowy styl życia bez uzależnień,
4. podejmowanie działań o charakterze edukacyjnym przeznaczonych dla rodziców,
5. wspieranie programów i przedsięwzięć profilaktycznych opracowanych i realizowanych przez młodzież do grup rówieśniczych,
6. dofinansowanie szkoleń, kursów specjalistycznych w zakresie pracy profilaktycznej z dziećmi, młodzieżą oraz rozwijanie umiejętności i prowadzenia zajęć profilaktycznych organizowanych dla nauczycieli,
7. podejmowanie działań edukacyjnych skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych,
8. prowadzenie badań związanych z diagnozą zachowań problemowych,
9. prowadzenie działań wspartych różnymi przedsięwzięciami sportowo-rekreacyjnymi, muzycznymi i edukacyjnymi,
10. zakup materiałów profilaktycznych – prasa, książki, broszury, plakaty i innych materiałów informacyjnych, edukacyjnych, promocyjnych oraz zakup innych artykułów spożywczych i innych, niezbędnych do organizacji ww. zadań.

Zadanie 4

Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu.

Cel szczegółowe:

1. działania Komisji skierowane do osób uzależnionych od alkoholu w celu zdiagnozowania zaistniałego problemu zmotywowania do podjęcia leczenia odwykowego, ograniczenia szkód zdrowotnych i społecznych choroby alkoholowej,
2. wspieranie działalności punktu konsultacyjnego obejmującej w szczególności: nawiązanie życzliwego kontaktu z klientem, informowanie o możliwości podjęcia leczenia w placówce odwykowej, motywowanie do leczenia, udzielanie wsparcia po zakończonym leczeniu, rozpoznanie w trakcie rozmowy zjawiska przemocy domowej i udzielenie stosownego wsparcia i informacji o możliwościach jej powstrzymania, uruchomienie interwencji w przypadku zdiagnozowania przemocy domowej.
3. prowadzenie i finansowanie Gminnego Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego wspierającego osoby uzależnione i współuzależnione.

Zadanie 5.

Prowadzenie i finansowanie szkolnych oraz pozaszkolnych zajęć sportowych i rekreacyjnych.

Cele szczegółowe:

1. wspieranie działań podmiotów prowadzących zajęcia artystyczne, taneczne i hobbistyczne,
2. wspieranie programów i przedsięwzięć profilaktycznych realizowanych na rzecz dzieci i młodzieży,
3. wspieranie inicjatyw lokalnych zmierzających do organizacji dla dzieci i młodzieży alternatywnych form spędzania wolnego czasu,
4. organizowanie w okresie ferii zimowych i wakacji letnich różnych form stacjonarnego oraz wyjazdowego wypoczynku dla dzieci i młodzieży,
5. organizowanie imprez lokalnych, będących alternatywą formą spędzania wolnego czasu dla dzieci i młodzieży,
6. finansowanie dożywania dzieci i młodzieży w czasie zajęć artystycznych, tanecznych, hobbistycznych, programów, przedsięwzięć, imprez oraz pozostałych form spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży.

VI. WSPÓŁPRACA

Na efektywność i fachowość realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii ma wpływ również współpraca z:

1. Instytucjami Centralnymi,
2. Instytucjami Wojewódzkimi:
3. Instytucjami i podmiotami Gminy Kołaczkowo m. in.
- Posterunkiem Policji w Kołaczkowie i Komendą Powiatową Policji we Wrześni
4. Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej,
5. Szkołami Podstawowymi,

6. Służbą Zdrowia,
7. Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną we Wrześni,
8. Gminnym Ośrodkiem Kultury.
9. Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie,
10. Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym.
11. Prokuraturą Rejonową we Wrześni, Sądem Rejonowym we Wrześni, Kuratorami zawodowymi i społecznymi oraz innymi instytucjami zajmującymi się profilaktyką zapobiegania narkomanii.
12. Innymi organizacjami pozarządowymi.
13. Mediami.

VII. ZASADY WYNAGRADZANIA CZŁONKÓW GMINNEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

Członkom Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych za wykonywane czynności przysługuje wynagrodzenie za udział w pracach Komisji obliczane w następujący sposób:

1. za udział w posiedzeniu członkom Komisji 9% minimalnego wynagrodzenia za pracę w wysokości podanej w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 13 września 2022 r. w sprawie wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę oraz wysokości minimalnej stawki godzinowej w 2023 r., zwanego dalej minimalnym wynagrodzeniem za pracę (Dz. U. z 2022 r. poz. 1952). Podstawę do wypłaty wynagrodzenia stanowi podpis członka Komisji na liście obecności dołączonej do protokołu posiedzenia,
2. za udział w przeprowadzonych kontrolach przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych każdemu z członków Komisji biorącemu udział w kontroli przysługuje 2,5% minimalnego wynagrodzenia za pracę. Podstawę do wypłaty wynagrodzenia stanowi podpis na protokole z przeprowadzonej przez Komisję kontroli,
3. za udział w przeprowadzonych wizytacjach w zakresie realizacji programów profilaktycznych każdemu z członków Komisji biorącemu udział w wizytacji przysługuje 5% minimalnego wynagrodzenia za pracę. Podstawę do wypłaty wynagrodzenia stanowi podpis na protokole z przeprowadzonej przez Komisję wizytacji,
4. za udział w przeprowadzonych wizjach lokalnych dotyczących opiniowania wniosków o wydanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych każdemu z członków Komisji biorącemu udział w wizji lokalnej przysługuje 2,5% minimalnego wynagrodzenia za pracę. Podstawę do wypłaty wynagrodzenia stanowi podpis na protokole z przeprowadzonej przez Komisję wizji lokalnej,
5. członkom Komisji przysługują diety oraz zwrot kosztów przejazdów i noclegów z tytułu wyjazdów na szkolenia lub wyjazdów poza teren gminy związanych z zadaniami realizowanymi przez Komisję, odbytych za zgodą Wójta Gminy Kołaczkowo.

Uzasadnienie

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2023-2026 jest kontynuacją przedsięwzięć w obszarze profilaktyki zainicjowanych na terenie Gminy Kołczkowo, systematycznie i konsekwentnie realizowanych w latach poprzednich.

Cel główny Programu to przeciwdziałanie uzależnieniom poprzez prowadzenie działań edukacyjnych, informacyjnych i profilaktycznych oraz ograniczanie szkód zdrowotnych i społecznych, wynikających z uzależnień poprzez działania terapeutyczne i rehabilitacyjne.

Gminny Program ma upowszechniać i zwiększać poziom wiedzy na temat zagrożeń i szkód związanych z używaniem alkoholu czy narkotyków oraz wiedzy na temat uzależnień behawioralnych poprzez prowadzenie działalności edukacyjnej i informacyjnej. Ma także na celu zapewnianie oferty profilaktycznej w zakresie uzależnień na wszystkich poziomach profilaktyki w tym zwiększać dostępność terapeutyczną i profesjonalną pomoc dla osób uzależnionych.